

Udskriftsdato: 15. december 2025

2017/1 LSF 11 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af adoptionsloven (Bemyndigelse til at indgå aftale med Færøerne om danske og færøske regler om adoption)

Ministerium: Børne- og Socialministeriet

Journalnummer: Børne- og Socialmin., j.nr. 2017-1861

Forslag

til

Lov om ændring af adoptionsloven

(Bemyndigelse til at indgå aftale med Færøerne om danske og færøske regler om adoption)

§ 1

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1821 af 23. december 2015, foretages følgende ændring:

1. Efter § 25 d indsættes:

»§ 25 e. Børne- og socialministeren kan indgå aftale med myndighederne på Færøerne om forholdet mellem reglerne for Danmark og Færøerne om adoption. Aftalen finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.«

§ 2

Loven træder i kraft den 29. juli 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.1. Fremmedadoption
 - 2.1.1.1. National fremmedadoption
 - 2.1.1.2. International fremmedadoption
 - 2.1.2. Tilsyn med adoptionsområdet
 - 2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det færøske Lagting har besluttet, at Færøerne overtager sagsområdet person-, familie- og arveret den 29. juli 2018. Dette omfatter også adoptionslovgivningen. Som et led i overtagelsen samarbejder færøske og danske myndigheder om at sikre, at overtagelsen ikke får betydning for borgernes retsstilling.

Af regeringsgrundlaget "For et friere, rigere og mere trygt Danmark" fremgår, at regeringen ønsker et stærkt fællesskab mellem Danmark, Færøerne og Grønland, hvor vi styrker samarbejdet om sager af fælles interesse, og hvor vi giver plads til forskellighed.

Af regeringsgrundlaget fremgår også, at regeringen i samarbejde med Færøerne og Grønland vil fortsætte arbejdet med at reducere grænsehindre.

Selvom Færøerne overtager adoptionsområdet, vil Danmark efter Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner fortsat være forpligtet til at føre tilsyn med færøske myndigheders behandling af internationale fremmedadoptioner. Derudover er det et færøsk ønske at fortsætte den praksis, hvor Adoptionsnævnet administrerer en fælles venteliste for godkendte danske og færøske adoptanter, der ønsker at adoptere et barn, som de ikke har et nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold til (fremmedadoption). En udmøntning af disse forhold vil kræve en aftale mellem danske og færøske myndigheder. På den baggrund foreslås det, at børne- og

socialministeren får en bemyndigelse til at indgå aftale om forholdet mellem danske og færøske regler om adoption.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

I Danmark findes reglerne om adoption i adoptionsloven (lovbekendtgørelse nr. 1821 af 23. december 2015). Adoptionsloven er sat i kraft for Færøerne ved anordning nr. 1169 af 25. november 2006 (adoptionanordningen). Anordningen er senest ændret ved anordning nr. 398 af 20. april 2010 og ved § 11 i lagtingslov nr. 78 af 29. maj 2017 om ændring i forskellige love inden for sagsområdet person-, familie- og arveret (Overførsel af myndighed i forbindelse med overtagelse af sagsområdet).

Adoptionsloven fastlægger navnlig betingelserne for adoption samt retsvirkningerne af adoption. Derudover indeholder loven regler om formidling af børn til adoption og om tilsyn med en adoptionsformidlende organisation.

I Danmark træffes afgørelser om adoption af statsforvaltningen, jf. adoptionslovens § 1. Statsforvaltningens afgørelser om adoption kan som udgangspunkt påklages til Ankestyrelsen, jf. § 29 b, stk. 1. Afgørelser om godkendelse som adoptant træffes af adoptionssamrådet, og disse afgørelser kan påklages til Adoptionsnævnet, jf. § 25 a og § 25 b, stk. 3.

Børne- og socialministeren kan efter adoptionslovens § 30 give en privat organisation tilladelse til at yde adoptionshjælp ved international adoption. Adoptionshjælp omfatter bl.a. formidling af udenlandske børn til adoption i Danmark. Ankestyrelsen fører efter § 31 b tilsyn med en organisation, der har fået en sådan tilladelse.

Børne- og socialministeren godkender desuden efter § 30 d, stk. 1, fra hvilke lande børn kan adopteres til Danmark og Færøerne, og kan træffe beslutning om at stoppe yderligere adoptioner fra disse lande. Ankestyrelsen godkender en formidlende organisations samarbejdspartner i et land, som børne- og socialministeren har godkendt, jf. § 30 d, stk. 2.

Afgørelser om adoption samt om godkendelse som adoptant træffes på Færøerne af Rigsombudsmanden på Færøerne, jf. §§ 1 og 4 a, jf. § 25 a, i adoptionsanordningen.

Rigsombudsmandens afgørelser om adoption kan som udgangspunkt påklages til børne- og socialministeren, mens afgørelser om godkendelse som adoptant kan påklages til Adoptionsnævnet, jf. anordningens § 25 b samt § 33 i bekendtgørelse nr. 287 af 26. marts 2007 for Færøerne om adoption.

Den 29. juli 2018 overtager de færøske myndigheder adoptionslovgivningen som led i en overtagelse af sagsområdet person-, familie- og arveret, jf. lagtingslov nr. 69 af 29. maj 2017 om ændring i lagtingslov om kompetencen over sager og sagsområder (Overtagelse af sagsområdet person-, familie- og arveret).

Som led i de færøske myndigheders overtagelse af sagsområdet person-, familie- og arveret udarbejdede Børne- og Socialministeriet i december 2016 rapporten ”Færøernes overtagelse af sagsområdet person-, familie- og arveretten”, der indeholder beskrivelser af forskellige aspekter og problemstillinger ved overtagelsen samt forslag til løsninger af disse problemstillinger, bl.a. på adoptionsområdet.

På denne baggrund er der med virkning fra overtagelsen ved § 11 i lagtingslov nr. 78 af 29. maj 2017 om ændring i forskellige love inden for sagsområdet person-, familie- og arveret (Overførsel af myndighed i forbindelse med overtagelse af sagsområdet) foretaget en række ændringer af myndighedsstrukturen på adoptionsområdet på Færøerne. Efter disse ændringer overtager Familieforvaltningen som udgangspunkt Rigsombudsmandens opgaver på adoptionsområdet, og Familieforvaltningens afgørelser vil kunne ind-

bringes for Klageudvalget i sociale-, familie- og sundhedsanliggender. Landsstyremanden overtager de opgaver, der tilkommer børne- og socialministeren, bortset fra kompetencen til at behandle klagesager, der vil blive tillagt Klageudvalget i sociale-, familie- og sundhedsanliggender.

Overordnet set svarer adoptionsreglerne for Danmark til de regler, der gælder for Færøerne. Der er dog en række lovændringer, som ikke er sat i kraft for Færøerne, og ved ikraftsættelsen af adoptionslovgivningen er den blevet tilpasset de færøske forhold.

2.1.1. Fremmedadoption

Efter § 28 i adoptionsloven og § 27 a i adoptionsanordningen skal den, der har bopæl henholdsvis i Danmark eller på Færøerne, adoptere efter reglerne i adoptionslovgivningen for den pågældende landsdel. Det betyder, at det er adoptionsansøgerens bopæl, der er afgørende for, hvilken lovgivning der skal anvendes. Den danske adoptionslov finder således anvendelse, hvis ansøgeren har bopæl i Danmark, uanset om sagen drejer sig om adoption af et barn, der har bopæl i Danmark, på Færøerne eller i udlandet, mens adoptionslovgivningen for Færøerne finder anvendelse, hvis ansøgeren har bopæl på Færøerne, uanset om sagen drejer sig om adoption af et barn, der har bopæl i Danmark, på Færøerne eller i udlandet.

Ved adoption af et barn, som ansøgeren ikke har en familiemæssig tilknytning til (såkaldt fremmedadoption), træffer adoptionssamrådet i Danmark efter adoptionslovens § 25 a, afgørelse om godkendelse som adoptant, hvis ansøgeren bor i Danmark. Rigsombudsmanden på Færøerne træffer afgørelsen, hvis ansøgeren bor på Færøerne, jf. adoptionsanordningens § 4 a, jf. § 25 a.

En godkendelse som adoptant kan anvendes enten til adoption af et barn, der har bopæl i Danmark eller på Færøerne (såkaldt national adoption, jf. punkt 2.1.1.1.), eller til adoption af et barn med bopæl i et andet land (såkaldt international adoption, jf. punkt 2.1.1.2.).

Børn til national adoption i Danmark og på Færøerne formidles af Adoptionsnævnet, jf. § 64 i bekendtgørelse nr. 1863 af 23. december 2015 om adoption og § 31 i bekendtgørelse nr. 1607 af 12. december 2016 for Færøerne om godkendelse som adoptant, mens Danish International Adoption (DIA) formidler udenlandske børn til international adoption i Danmark og på Færøerne. DIA er for tiden den eneste organisation, der er godkendt til at formidle udenlandske børn til adoption i Danmark og på Færøerne, jf. henholdsvis § 30 i adoptionsloven og § 27 d i adoptionsanordningen.

Et barn kan først adopteres efter reglerne om fremmedadoption, når barnet er blevet frigivet hertil. Frigivelseskompetencen ligger ved national adoption i Danmark hos statsforvaltningen og på Færøerne hos Rigsombudsmanden. Bor barnet i udlandet, træffes beslutning om frigivelse af barnet til adoption af myndighederne i det land, hvor barnet bor (international adoption). I Danmark tager Ankestyrelsen eller statsforvaltningen stilling til den udenlandske frigivelse, jf. adoptionslovens § 31 a, og på Færøerne tager Rigsombudsmanden stilling til denne, jf. § 25 og § 26, stk. 1, i bekendtgørelse for Færøerne om godkendelse som adoptant.

Den nuværende retstilstand giver klarhed over, hvor en ansøgning om adoption og en ansøgning om godkendelse som adoptant skal indgives. En ansøger kan således ikke vælge at ansøge det sted, hvor godkendelsesreglerne måtte være mest gunstige for den pågældende.

Godkendte adoptanter står på en venteliste til at adoptere et barn. Der er fælles ventelister for danske og færøske godkendte adoptanter, uanset om de søger national adoption, hvor ventelisten administreres af Adoptionsnævnet, eller international adoption, hvor ventelisten administreres af DIA.

En godkendelse som adoptant, der er meddelt i en del af riget, kan anvendes i en anden del af riget. Hvis eksempelvis en adoptionsansøger, der bor på Færøerne, er blevet godkendt som adoptant på Færøerne

og er kommet på venteliste til national adoption, vil ansøgeren beholde sin godkendelse og plads på ventelisten, selvom ansøgeren flytter til Danmark.

2.1.1.1. National fremmedadoption

Når et barn med bopæl i Danmark frigives til national fremmedadoption, foretages der en udvælgelse af, hvem der blandt de godkendte adoptanter på den relevante venteliste kan adoptere barnet. Denne udvælgelse kaldes matchning.

Den fælles danske og færøske venteliste til national adoption medfører, at Adoptionsnævnet matcher børn, der er frigivet til national fremmedadoption, med godkendte ansøgere, medmindre frigivelsen er sket med henblik på, at barnet adopteres af en bestemt ansøger. Dette gælder både børn, der frigives af statsforvaltningen og af Rigsombudsmanden på Færøerne. Tilsvarende kan adoptionsansøgerne på ventelisten være godkendt af adoptionssamrådet i Danmark eller af Rigsombudsmanden på Færøerne.

Adoptionsnævnets udvælgelse (matchning) af ansøgere til national adoption sker ud fra en vurdering af, hvilken ansøger der er bedst egnet til at adoptere det konkrete barn, uanset om ansøgeren bor i Danmark eller på Færøerne, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1864 af 23. december 2015 om forretningsordenen for Adoptionsnævnet.

2.1.1.2. International fremmedadoption

Danmark har tiltrådt Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (Haagerkonventionen om adoption). Den trådte i kraft for Danmark den 1. november 1997, jf. bekendtgørelse nr. 125 af 4. december 1997. Konventionen er gennemført i dansk ret ved adoptionsloven, der indeholder bestemmelser om udpegning af en centralmyndighed (Ankestyrelsen) for konventionen. Konventionen er sat i kraft for Færøerne, jf. bekendtgørelse nr. 6 af 1. februar 2007.

Konventionen indeholder bestemmelser om international kompetence i sager om adoption samt anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om adoption. Herudover indeholder konventionen regler om internationalt samarbejde om adoption m.v.

Konventionen har til formål at sikre, at internationale adoptioner finder sted til barnets bedste og med respekt for de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i international ret. Det drejer sig bl.a. om at hindre børnebortførelser og salg af eller handel med børn.

Som konventionsland er Danmark forpligtet til at sikre, at alle adoptioner finder sted i overensstemmelse med konventionens principper, uanset om adoptionen sker fra et konventionsland eller fra et land, der ikke har tilsluttet sig konventionen.

Efter adoptionslovens § 30 d, stk. 1, bestemmer børne- og socialministeren, i hvilke lande en adoptionsformidlende organisation kan tillades at yde adoptionshjælp, dvs. fra hvilke lande børn kan formidles til adoption i Danmark og på Færøerne. Det er ligeledes børne- og socialministeren, der kan stoppe adoption fra bestemte lande.

Efter bestemmelsens stk. 2 bestemmer Ankestyrelsen, hvilke myndigheder, organisationer m.v. i lande omfattet af stk. 1 en adoptionsformidlende organisation kan samarbejde med om adoptionshjælp og formidling af børn til adoption.

Børne- og socialministeren har som nævnt i punkt 2.1.1. akkrediteret DIA til at formidle børn med bopæl i udlandet til international adoption til godkendte adoptionsansøgere. DIA administrerer fælles ventelister

for adoptionsansøgere, der ønsker at adoptere et barn fra udlandet, uanset om ansøgeren bor i Danmark eller på Færøerne.

2.1.2. Tilsyn med adoptionsområdet

Efter § 31 b, stk. 1, i adoptionsloven fører Ankestyrelsen løbende og regelmæssigt tilsyn med en adoptionsformidlende organisation, for tiden alene DIA. Tilsynet omfatter organisationens generelle faglige kvalifikationer, økonomiske og organisatoriske forhold samt fastsættelse og opkrævning af gebyrer og behandlingen af konkrete adoptionssager.

Bestemmelserne om Ankestyrelsens tilsyn med en adoptionsformidlende organisation blev indsat i adoptionsloven ved lov nr. 1740 af 22. december 2015 om et nyt adoptionssystem m.v. Denne lov er ikke sat i kraft for Færøerne. Gennem tilsynet med DIA's virksomhed i Danmark omfatter tilsynet reelt også DIA's behandling af adoptionssager vedrørende Færøerne, da behandlingen af disse sager i praksis foregår i Danmark.

Herudover fører Adoptionsnævnet generelt tilsyn med adoptionsområdet i Danmark og på Færøerne. Dette indebærer et tilsyn med adoptionssamrådene og Rigsombudsmanden på Færøerne. Adoptionsnævnet har desuden til opgave at afgive udtalelser om generelle og konkrete forhold, som har betydning for Ankestyrelsens tilsyn med en adoptionsformidlende organisation, jf. §§ 22-25 i bekendtgørelse om forretningsordenen for Adoptionsnævnet.

Til brug for sit tilsyn med en adoptionsformidlende organisation kan Ankestyrelsen trække på Adoptionsnævnets lægefaglige kompetencer, eksempelvis ved at bede nævnet gennemgå nogle adoptionssager med henblik på at belyse nærmere beskrevne problemstillinger og temaer, som indgår i tilsynet.

2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Som det fremgår af punkt 2.1., er myndighederne i Danmark involveret i behandlingen af sager om fremmedadoption, selvom adoptionsansøgeren er bosat på Færøerne. Det drejer sig primært om Adoptionsnævnets matchning af børn, der er frigivet til fremmedadoption. Herudover har DIA, der har hjemsted i Danmark, tilladelse til at formidle børn med bopæl i udlandet til godkendte adoptionsansøgere, uanset om disse bor i Danmark eller på Færøerne. Endelig træffes afgørelse om frigivelse af et barn til fremmedadoption af myndighederne i Danmark eller på Færøerne, uanset om barnet adopteres af en adoptant, der bor på Færøerne eller i Danmark.

Hertil kommer det arbejde med sager om international fremmedadoption, der udføres af Ankestyrelsen som centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen om adoption. Endvidere er det myndigheder i Danmark, som beslutter, fra hvilke lande børn kan adopteres til Danmark og Færøerne, som kan stoppe adoption fra bestemte lande, og som kan godkende en adoptionsformidlende organisations samarbejdspartnere i udlandet.

Der er enighed mellem Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne og Børne- og Socialministeriet i Danmark om, at den gældende ordning for behandling af sager om fremmedadoption skal opretholdes efter Færøernes overtagelse af adoptionslovgivningen.

Efter Børne- og Socialministeriets opfattelse indeholder adoptionsloven ikke hjemmel hertil, når Færøerne har overtaget adoptionslovgivningen og overladt behandlingen af adoptionssager til færøske myndigheder.

Det foreslås derfor, at der i adoptionsloven for både Danmark og Færøerne indsættes en bestemmelse, der

bemyndiger myndigheder i Danmark og på Færøerne til at indgå en samarbejdsaftale om behandlingen af sager om fremmedadoption.

Denne bemyndigelse vil blive udnyttet til at fastsætte regler, hvorefter adoptionsmyndighederne i en landsdel efter overtagelsen kan behandle en adoptionssag, selvom sagen har tilknytning til andre landsdele. Adoptionsmyndighederne i Danmark skal således kunne behandle en adoptionssag, hvor adoptionsansøgerne er bosat på Færøerne.

Samarbejdsaftalen skal ligeledes sikre, at en organisation, der er godkendt til at formidle børn til international adoption efter adoptionsloven for Danmark, fortsat kan formidle børn til adoption i alle dele af riget, og at Ankestyrelsen som centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen om adoption skal føre tilsyn med organisationens aktiviteter, herunder også organisationens aktiviteter på Færøerne. En samarbejdsaftale skal endvidere sikre, at det er myndigheder i Danmark, som beslutter, fra hvilke lande børn kan adopteres til Danmark og Færøerne, som kan stoppe adoption fra bestemte lande, og som kan godkende en adoptionsformidlende organisations samarbejdspartnere i udlandet.

Fremmedadoption er bl.a. karakteriseret ved, at det er almindeligt, at der går flere år, fra ansøgning om godkendelse som adoptant indgives, til ansøgeren får mulighed for at adoptere et barn. Henset til den nuværende regelharmonimellem landsdelene vil en godkendt ansøger, der står på venteliste til fremmedadoption, kunne flytte mellem Færøerne og Danmark, uden at det påvirker godkendelsen og optagelsen/placeringen på ventelisten. Ligeledes vil en godkendt ansøger kunne søge om forlængelse af godkendelsen på det sted, hvor den pågældende bor, selvom godkendelsen er meddelt i en anden landsdel.

Det vil derfor fremgå af aftalen, at Færøernes overtagelse af adoptionslovgivningen ikke påvirker den gældende ordning, hvorefter en godkendelse som adoptant, der er meddelt i en landsdel, anerkendes i en anden landsdel.

Endelig vil det fremgå af aftalen, at opretholdelse af aftalen forudsætter, at der fortsat er regelharmonimellem reglerne om fremmedadoption i Danmark og på Færøerne.

Udover samarbejdsaftalen vil Færøerne kunne få assistance fra de kompetente danske myndigheder, hvis der opstår adoptionsrelaterede spørgsmål, der vedrører anerkendelse af udenlandske dokumenter, eller hvis der opstår behov for kendskab til udenlandsk lovgivning, eksempelvis i sager om stedbarns- og familieadoptioner.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i adoptionsloven indsættes en ny bestemmelse (§ 25 e), der giver børne- og socialministeren bemyndigelse til at indgå aftale om forholdet mellem reglerne for Danmark og Færøerne om adoption.

En sådan aftale skal fastlægge rammerne for samarbejdet mellem danske og færøske myndigheder om fremmedadoption efter en færøsk overtagelse af adoptionsområdet.

Aftalen vil navnlig fastlægge myndigheders og adoptionsformidlende organisationers kompetencer, når en adoptionssag har tilknytning til flere landsdele.

Med hensyn til international fremmedadoption vil samarbejdet indebære, at en adoptionsformidlende organisation formidler børn fra udlandet til alle landsdele, at tilsynet med organisationen føres af danske myndigheder, og at danske myndigheder kan inddrages i sager om godkendelse som adoptant.

Det vil være myndigheder i Danmark, der beslutter, fra hvilke lande børn kan adopteres til Danmark og

Færøerne. Samtidig vil det være myndigheder i Danmark, der med virkning for alle landsdele kan stoppe adoption fra bestemte lande.

Det vil endvidere være myndigheder i Danmark, der godkender en adoptionsformidlende organisations samarbejdspartner i de lande, som organisationen er godkendt til at formidle børn til adoption fra.

Endelig vil en samarbejdsaftale skulle indeholde regler om opsigelse af aftalen med et vist varsel, eksempelvis hvis den nuværende regelharmoniseringen på adoptionsområdet bortfalder, navnlig i relation til godkendelse af adoptanter, frigivelse af børn til adoption og matchning af børn og adoptanter.

Det er aftalt med Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne, at Sundheds- og Indenrigsministeriet fremsætter forslag til lagtingslov, hvorved der i adoptionsloven for Færøerne med virkning for overtagelsen af den familieretlige lovgivning den 29. juli 2018 indsættes en bestemmelse, der svarer til den foreslåede bestemmelse i adoptionslovens § 25 e.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. juni 2017 til den 9. august 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Ankestyrelsen, Adoption & Samfund, Adoptionstrekanten, Adoptionsnævnet, Adoptionspolitisk Forum, Advokatfelag Føroya, Advokatrådet, Amnesty International, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danish International Adoption, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Føroyskir Sálarfroðingar, Kommunulæknafelag Føroya, Koreaklubben, 121 Adoption, Red Barnet, Rigsombudsmanden på Færøerne, Sosialráðgevarafelag Føroya, Statsforvaltningen, Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne, Tænk tanken Adoption, Unicef Danmark og Ættleiðingarfelagið.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min-dreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for er- hvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for er- hvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der er enighed mellem Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne og Børne- og Socialministeriet i Danmark om, at den gældende ordning for behandling af sager om fremmedadoption skal opretholdes efter Færøernes overtagelse af adoptionslovgivningen.

Formålet med forslaget til den foreslåede nye bestemmelse i § 25 e, 1. pkt., er at bemyndige børne- og socialministeren til at indgå aftale med myndighederne på Færøerne om forholdet mellem reglerne for Danmark og Færøerne om adoption.

Myndighederne i Danmark er efter gældende ret involveret i behandlingen af sager om fremmedadoption, selvom adoptionsansøgeren er bosat på Færøerne. Det drejer sig blandt andet om matchning af børn, der er frigivet til national fremmedadoption, hvor Adoptionsnævnet efter § 27, stk. 1, i bekendtgørelse om forretningsordenen for Adoptionsnævnet, udvælger den af de godkendte ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnet til at adoptere barnet.

I henhold til forretningsordenen for Adoptionsnævnet fører nævnet tilsyn med adoptionssamrådene, jf. §§ 22-24. Desuden kan Ankestyrelsen anmode nævnet om at afgive udtalelser om generelle eller konkrete forhold af betydning for Ankestyrelsens tilsyn med en adoptionsformidlende organisation, jf. § 25.

Danish International Adoption, der har hjemsted i Danmark, har i medfør af skrivelse om akkreditering af 1. januar 2016 tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Efter

adoptionslovens § 30 d, stk. 2, er det børne- og socialministeren, der bestemmer, i hvilke lande en adoptionsformidlende organisation kan tillades at yde adoptionshjælp, og Ankestyrelsen bestemmer efter bestemmelsens stk. 2, med hvilke udenlandske myndigheder, organisationer m.v. en adoptionsformidlende organisation kan tillades at samarbejde om adoptionshjælp.

Ankestyrelsen er efter adoptionsbekendtgørelsens § 81 udpeget som centralmyndighed for Danmark efter Haagerkonventionen om adoption. Ankestyrelsen fungerer ligeledes som centralmyndighed på Færøerne, jf. § 34, stk. 2, i bekendtgørelse for Færøerne om godkendelse som adoptant. Samarbejdsaftalen skal fastlægge rammerne for samarbejdet mellem danske og færøske myndigheder om fremmedadoption efter en færøsk overtagelse af adoptionsområdet. Herefter vil det være muligt at opretholde den gældende ordning for behandling af sager om fremmedadoption efter Færøernes overtagelse af adoptionslovgivningen.

Aftalen vil navnlig fastlægge myndigheders og adoptionsformidlende organisationers kompetencer, når en adoptionssag har tilknytning til flere landsdele.

Med hensyn til international fremmedadoption vil samarbejdet indebære, at en adoptionsformidlende organisation formidler børn fra udlandet til alle landsdele, at tilsynet med organisationen fortsat føres af danske myndigheder i overensstemmelse med adoptionsloven, og at danske myndigheder kan inddrages i sager om godkendelse som adoptant og matchningen af børn til national fremmedadoption.

Det vil efter adoptionslovens § 30 d, stk. 1, fortsat være myndigheder i Danmark, der beslutter, fra hvilke lande børn kan adopteres til Danmark og Færøerne. Samtidig vil det være myndigheder i Danmark, der med virkning for alle landsdele kan stoppe adoption fra bestemte lande.

Det vil endvidere fortsat være myndigheder i Danmark, der efter adoptionslovens § 30 d, stk. 2, godkender en adoptionsformidlende organisations samarbejdspartner i de lande, som organisationen er godkendt til at formidle børn til adoption fra.

Endelig vil en samarbejdsaftale skulle indeholde regler om opsigelse af aftalen med et vist varsel, eksempelvis hvis den nuværende regelharmoniseringen på adoptionsområdet bortfalder, navnlig i relation til godkendelse af adoptanter, frigivelse af børn til adoption og matchning af børn og adoptanter.

Det er aftalt med myndighederne på Færøerne, at det færøske Sundheds- og Indenrigsministeriet fremsætter forslag til lagtingslov, der får virkning fra overtagelsesdagen, hvorved der i adoptionsloven for Færøerne indsættes en tilsvarende hjemmel til at indgå samarbejdsaftalen om fremmedadoption med Danmark.

Bemyndigelsen vil umiddelbart blive benyttet til at indgå en samarbejdsaftale med Færøerne om fremmedadoption, sådan at den nuværende retstilstand på Færøerne kan opretholdes efter en overtagelse af området, og således at der ikke opstår nye grænsehindre. Samarbejdsaftalen vil navnlig indeholde ovenstående temaer. Samarbejdsaftalen vil træde i kraft den 29. juli 2018, som er det tidspunkt, hvor Færøerne overtager adoptionsområdet.

Samarbejdsaftalen vil blive udmøntet ved en ændring af de gældende forskrifter om adoption, der fastlægger myndighedernes behandling af adoptionssager. Efter adoptionslovens § 25, nr. 2, kan børne- og socialministeren fastsætte regler om adoptionssagers behandling, og efter lovens § 25 b, stk. 5, kan ministeren henlægge yderligere opgaver til Adoptionsnævnet. Med hjemmel i disse bestemmelser vil der kunne fastsættes regler om danske myndigheders behandling af sager, der er omfattet af aftalen. Eksempelvis kan Adoptionsnævnets opgaver udvides til også at omfatte afgivelse af udtalelser i sager, hvor en adoptionsansøger bor på Færøerne.

Det følger af 2. *pkt.* i den foreslåede bestemmelse, at en samarbejdsaftale efter bestemmelsens 1. *pkt.* finder anvendelse i Danmark efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Til § 2

Det foreslås i § 2, at loven træder i kraft den 29. juli 2018, hvor Færøerne overtager sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder adoptionsområdet.

Til § 3

Bestemmelsen i § 3 vedrører lovens territoriale område. Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Loven skal ikke kunne sættes i kraft for Færøerne, da det er aftalt med Sundheds- og Indenrigsministeriet på Færøerne, at Sundheds- og Indenrigsministeriet fremsætter forslag til lagtingslov, hvorved der i adoptionsloven for Færøerne med virkning for overtagelsen af den familieretlige lovgivning den 29. juli 2018 indsættes en bestemmelse, der svarer til den foreslåede bestemmelse i adoptionslovens § 25 e.

Loven skal ikke kunne sættes i kraft for Grønland, da den kun vedrører forholdet mellem Danmark og Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1821 af 23. december 2015, foretages følgende ændring:

1. Efter § 25 d indsættes:

”§ 25 e. Børne- og socialministeren kan indgå aftale med myndighederne på Færøerne om forholdet mellem reglerne for Danmark og Færøerne om adoption. Aftalen finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.”

§ 2

Loven træder i kraft den 29. juli 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.